

**สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับ
การประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23**

States and Problems of Academic Administration in Learning Processing Development
to Support Program for International Student Assessment (PISA) in Schools
under the Secondary Educational Service Area Office 23

จารุณี หงษาชุม*

ดร.ละม้าย กิตติพร**

ดร.เทพรังสรรค์ จันทร์ขี้***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ และหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 453 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 363 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ การทดสอบค่า t (t-test) แบบ Independent Samples การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้าน
4. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน
5. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ, การพัฒนากระบวนการเรียนรู้, โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ

* ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

6. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน ทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

7. การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ และด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาไว้ด้วย

ABSTRACT

The purposes of this research were to investigate conditions and problems of academic affairs administration and to establish the guidelines for developing academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with the Program for International Student Assessment (PISA). The 453 samples consisted of 45 school administrators, 45 heads of academic affairs administration group, and 363 teachers in schools under the Office of Secondary Educational Service Area 23 in the academic year 2017. The instruments for data collection were a set of 5-level rating scale questionnaires and interview forms. Statistics for data analysis were mean, standard deviation, percentage, t-test (Independent Samples), and F-test (One-Way ANOVA).

The results of this research were as follows:

1. The conditions of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA as a whole were at a high level in all aspects.
2. The problems of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA as a whole were at a low level in all aspects.
3. The results of a comparison between levels of conditions and problems of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA as perceived by school administrators, heads of academic affairs administration group and teachers as a whole and each aspect were not different in all aspects.
4. The results of a comparison between levels of conditions and problems of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA, classified by work experience as a whole and each aspect were not different in all aspects.
5. The results of a comparison between levels of conditions and problems of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA, classified by education level as a whole and each aspect were not different in all aspects.
6. The results of a comparison between levels of conditions and problems of academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA, classified by school sizes as a whole and each aspect were significantly different at the .01 level in all aspects.

7. The proposed guidelines for academic affairs administration in learning process development to embed student assessment with PISA involved: the academic affairs administration in terms of instructional process development in mathematics literacy and science literacy, and the learning process concerning the instructional process development in reading literacy, mathematics literacy and science literacy. The researcher also provided guidance regarding the development of the aforementioned guidelines.

Keywords : Academic Affairs Administration, Learning Process Development, Program for International Student Assessment (PISA)

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนไว้ในหลายมาตรา โดยเฉพาะมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 24-56) จะเห็นได้ว่าการบริหารวิชาการ จึงเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ฝึกปฏิบัติ ได้รับประสบการณ์และการพัฒนาตนเองให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาบริหารงานวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2556, หน้า 35)

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายหลักของการจัดการศึกษาทุกระบบ คือ การเตรียมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรกำลังคนที่มีความสามารถแข่งขันได้ในอนาคตเพื่อตรวจสอบว่าระบบการศึกษาของชาติได้เตรียมเยาวชนให้พร้อมสำหรับอนาคตเพียงใด และมีศักยภาพเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Program me for International Student Assessment) ที่รู้จักกันในนามของ PISA โดย PISA ตรวจสอบว่านักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับหรือกลุ่มอายุ 15 ปี ได้รับความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพหรือไม่เพียงใด โดยเน้นให้ความสำคัญทางด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โดยเน้นหาคำตอบว่านักเรียนมีความสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ในชีวิตจริงได้เพียงใด ซึ่งจากผลการทดสอบตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) พบว่าประเทศไทยยังอยู่ห่างไกลจากเป้าหมายความเข้มแข็งทางการศึกษาและไม่สามารถเตรียมเยาวชนให้มีศักยภาพในการแข่งขันในอนาคต ซึ่งนักเรียนไทยแสดงออกว่ามีผลการประเมินต่ำทุกวิชาในมาตรวัดนานาชาติ นอกจากนั้นในระดับประเทศความแตกต่างในระหว่างโรงเรียนกลุ่มต่างๆ ก็มีให้เห็นชัดเจน เป็นต้นว่า ระหว่างนักเรียนในเมืองใหญ่ เช่น ในกรุงเทพฯ แตกต่างกับนักเรียนในชนบท แสดงถึงการได้รับการศึกษาที่ต่างกัน ความเท่าเทียมกันทางการศึกษาก็ยังเป็นเป้าหมายที่ห่างไกลมาก นอกจากนี้ก็ยังไม่มีความชัดเจนว่ากลุ่มที่อ่อนด้อยได้รับการสนับสนุนในปัจจุบันหรืออย่างพอเพียง จุดสำคัญที่พบจุดหนึ่ง คือ การลดต่ำลงของนักเรียนกลุ่มที่มีผลการประเมินสูง แม้ว่าเป้าหมายหนึ่งของการจัดการศึกษา คือ ความเท่าเทียมกันทางการศึกษา ซึ่งทุกระบบสามารถทำได้โดยการลดช่องว่างของความแตกต่างระหว่างนักเรียนกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำให้แคบลง โดยมีเป้าหมายที่ต้องการ คือ

การยกระดับนักเรียนกลุ่มต่ำให้สูงขึ้นมาใกล้เคียงกับกลุ่มสูง ซึ่งระบบการศึกษาไทยยังไม่เป็นเช่นนั้น (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2557, หน้า 228)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 45 โรงเรียน มีผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 124 คน มีข้าราชการครู จำนวน 2,085 คน ซึ่งปีการศึกษา 2559 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้มีนโยบายเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ซึ่งจะมีขึ้นในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ได้กำหนดให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ทุกโรงเรียน ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เรื่องการอ่าน ตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาจัดทำขึ้น รวมถึงให้สถานศึกษารายงานผลการประเมินผ่านระบบการติดตามทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-MIS) ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ทั้งนี้เพื่อต้องการยกระดับคุณภาพการศึกษา และเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เล็งเห็นถึงความสำคัญของการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) เป็นอย่างมาก เนื่องจากผลการทดสอบตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ผลการประเมินมีแนวโน้มลดลง ซึ่งการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่จัดการเรียนการสอนดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูวิชาการจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพราะงานวิชาการมีความสำคัญและเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาหรือโรงเรียนที่จะส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และนำข้อมูลมาพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

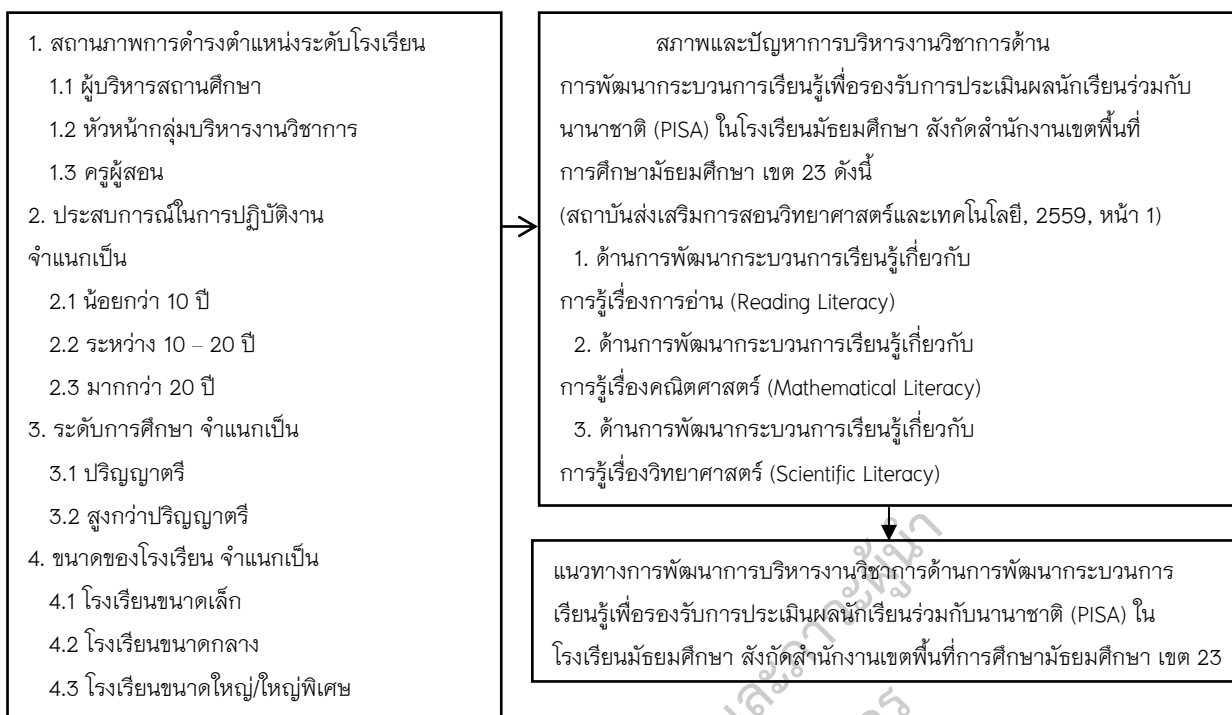
คำถามการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อยู่ในระดับใด
3. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ และครูผู้สอน มีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
4. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 45 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,139 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 45 คน หัวหน้ากลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน 45 คน และครูผู้สอน จำนวน 363 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาหลักการ กรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบ แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ซึ่งเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ 3) การบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์

2. แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการหาแนวทางการพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับ โดยนำหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วจัดส่งแบบสอบถามจำนวน 633 ฉบับ ไปยังโรงเรียนที่มีกลุ่มตัวอย่าง และหลังจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าที (t-test) ชนิดเป็นอิสระต่อกัน (Independent sample t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามสถานภาพ พบว่า สภาพและปัญหาทุกด้าน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่า สภาพและปัญหาทุกด้าน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
5. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า สภาพและปัญหาทุกด้าน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน
6. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า สภาพและปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
7. การวิจัยครั้งนี้ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในด้านการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้เรื่องคณิตศาสตร์ การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ และด้านกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านความรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาไว้ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

1.1 สภาพด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มินตรา สายรัตน์ (2557, หน้า 63) ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายและการวางแผนงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของมณีรัตน์ อภิวัฒน์วรรณ (2559, หน้า 122) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 สภาพด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีนโยบายและการวางแผนงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเสถียรรัตน์ อังกูรภาสสิขัญญ์ (2554, หน้า 74) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ กรณีศึกษาโรงเรียนรั้งษีวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.1 ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาด้านการรู้เรื่องการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รสสุคนธ์ อาจวิชัย (2559, หน้า 126) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2.2 ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมินตรา สายรัตน์ (2557, หน้า 65) ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2.3 ปัญหาด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาทางการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของรสสุคนธ์ อาจิวชัย (2559, หน้า 126) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

3. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผล นักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจาก ผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการวางระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมินตรา สายรัตน์ (2557, หน้า 56) ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยโสธร เขต 2 พบว่า จำแนกตามสถานภาพ และตามลักษณะของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

4. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผล นักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัย ที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ รวมถึงส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ บริบทที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของตรีโชค กางกัน (2552, หน้า 96) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความ คิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผล นักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่อง คณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการวางระบบการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสวรส เอกบุตร (2553, หน้า 67) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า ระดับสภาพ การบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

6. สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผล นักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เรื่องการอ่าน การรู้เรื่อง

คณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้บริหารมีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การรู้เรื่อง การอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ รวมถึงส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้บริบทที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรสสุคนธ์ อัจฉริยะ (2559, หน้า 139) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียนด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดแนวทางหรือนโยบายที่ชัดเจนจากผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 รวมถึงมีการนิเทศ กำกับติดตามผลการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่อง การอ่าน การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.2 ควรมีการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่อง การอ่าน ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ ให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3 ควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ด้านการรู้เรื่อง การอ่าน ด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ และด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์อย่างหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มีการดำเนินการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA)

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

2.2 ควรสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อรองรับการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) เพื่อนำไปใช้ในการบริหารการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ:

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรทิพย์ ศกุนตานุรักษ์. (2554). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

- ณัฐธิดา โยธา. (2559). การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการรู้เรื่องการอ่านตามแนวทางการประเมินผล PISA. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ตรีโชค กางกั้น. (2552). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2556). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณีรัตน์ อภิวฒนวรรณ. (2559). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มินตรา สายรัตน์. (2557). ศึกษาสภาพ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสายไทร เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รสสุคนธ์ อัจฉริย์. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559). สรุปผลการวิจัย PISA 2015. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.
- สวรส เอกบุตร. (2553). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพ้อยท์.
- เสฏฐนันท์ อังกูรภาสวิชญ์. (2554). สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ กรณีศึกษา โรงเรียนรังษีวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.